

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 4 zł., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 4 zł. 50 gr. za granicą 8 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 20 gr. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milim. przed tekstem 20 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% zagraniczne o 50% drożej. Za dostarczenie numeru dowodowego 20 gr. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Ogłoszenia cyfrowe, tabela oraz fantazyjne o 25% drożej. Konto czekowe w P. K. O. Nr. 80187.

OBYWATELE!

Ciężkim ciosem spadła kłeska żywiołowa powodzi na nasze Województwo Południowo-Wschodnie.

Wielci o tym istnym dopuście Bożym przeniknęli w lot do najdalszych zakątków Rzeczypospolitej, budząc powszechne przerażenie, głębokie współczucie tudzież chlubny i szlachetny odruch natchmianowego śpieszenia z pomocą tak niemal doszczętnie zrujnowanej, a właśnie najuboższej ludności.

W takich razach nie może być nawet mowy o różnicach: narodowościowej, stanowej, klasowej, wyznaniowej, ani jakiegokolwiek wogóle. Ludzie bliźni nasi, a nasi państwowi współobywatele—głodni i bez dachu nad głową! Dzieci tam mra, choroby dziesiątkują ludność bezradną, giną resztki cudem uratowanego mienia i dobytku.

Byłoby rzeczą wprost bezrozumną zwałac całą akcją ratunkową na Rząd. Skarb Państwa, zamknięty jest na dziesięć zamków w ramach budżetu. Nie jest przygotowany na wydatki nagłe i niespodziewane. Jek świateł szeroki i długi wszędzie i zawsze ogół ludności Państwa śpieszy zażegnać katastrofę miejscową — której nikt przeciw przewidzieć nie może.

Niechże i nam dopiszą: męska decyzja, szybkość wykonania, poczucie obywatelskiego obowiązku a na ostatek niech dopisze i serce wrzliwe na niedole bliźniego.

Niech się raz jeszcze okaże, że na Ziemię Wileńską liczyć może Rzeczypospolita w każdej potrzebie. I że gdy chodzi o obywatelską sprawę, my nie znamy nawet cienia dzielnicowego partykularyzmu.

Na ratunek powodziarom! Niech każdy grosz swój da! Chleb będzie z niego dla głodnych i przytułek dla bezdomnych.

Władysław Raczkiewicz

Wojewoda i Przewodniczący Wojewódzkiego Komitetu Społecznego Pomocy Ofiarom Powodzi

Ks. Arcybiskup Metropolita Wileński Romuald Jałbrzykowski, Ks. Arcybiskup Prawosławny Teodozjusz, Nadrabin senator Izaak Rubinstejn, Mufti Muzulmański Dr. Jakób Szykiewicz, Superintendent Gen. Ks. Michał Jastrzębski, Pastor Zygfryd Loppe, Hacham p. Szymon Firkowicz, Inspektor Armji Gen. Stanisław Burhardt-Bukacki, Prezydent miasta Józef Folejewski, Rektor U. S. B. Prof. Stanisław Pigoń, Prezes Sądu Apelacyjnego Restytut Sumoroki, p. Jadwiga Raczkiewiczowa, Vice-wojewoda Olgierd Malinowski—v. przewodniczący komitetu, Prezes Ludwik Uniechowski, Prezes Czesław Jankowski, Dyrektor Stanisław Bielas, Dyrektor Józef Korolec, p. Stanisław Bagiński, Prezes Mieczysław Bohdanowicz, Dyrektor Bogusław Bosłacki, p. Janina Burhardtowa, Prezes Mieczysław Ciemnołowski, Prezes Witold Cieszewski, Plk. Walerjan Czuma, Prezes Ch. L. Cytron, Inżynier Leon Dubiejkowski, Mjr. Stanisław Dworak, Prezes Mieczysław Engiel, Prezes Witold Eymontt, Rabin Samuel Fryd, Prezes Hipolit Giczewicz, Prezes Adolf Gordon, Prezes Ksawery Gorzuchowski, Plk. Górski, Dyrektor Władysław Grzegorzewski, p. Hieronim Grzyb, Ks. Prałat Jan Hanusowicz, Prezydent Konsystorza Herman Iżycki, Dyrektor Jan Jakóbski, p. Konrad Jocz, p. Jan Kłott, Delegat Adolf Kopeć, Ks. Protobrej Jan Kraskowski, Senator Bronisław Krzyżanowski, Inspektor Pracy Bolesław Leszczyński, Prezes Stanisław Lewakowski, Ks. Kanonik Lubianiec, Prezes Stanisław Łączyński, p. Ewelina Łokucjewska, Dyrektor Ludwik Maculewicz, Prezes Jan Malecki, Dr. Wiktor Małyszewski, p. Zygmunt Nagrodzki, Prezes Wiktor Niewodniczański, Dziekan Kazimierz Petrusiewicz, Prezes Jan Pietraszewski, p. Arsenjusz Pimonow, Generał Bolesław Popowicz, Prokurator Stanisław Płiszczyński, Inspektor Bronisław Praszałowicz, p. Józef Prokopowicz, Dyrektor Oktawiusz Rackiewicz, p. Paweł Raue, Prezes Roman Ruciński, Kurator Dr. Antoni Ryniewicz, p. Józef Sasinowicz, p. Helena Sławińska, Prezes Julian Staszewski, Prezes Franciszek Stążewski, Prokurator Bronisław Stejman, Dyrektor Wacław Gizbert Studnicki, Komisarz Rządu Ignacy Strzemiński, Prezes Antoni Szczepkowski, Dr. Jerzy Szlapella, Dyrektor Marjan Szydłowski, Dr. Gustaw Sztolcman, Prezes Józef Trzeciak, Prezes Witold Wesławski, Poseł Dr. Jakób Wygodzki.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta).

List marsz. Trąpczyńskiego.

W dniu wczorajszym marszałek Senatu p. Wojciech Trąpczyński nadesłał do kancelarii cywilnej na ręce p. Prezydenta Rzeczypospolitej przez swego sekretarza osobistego p. Molla list następującej treści:

„Do Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Po porozumieniu się z panem marszałkiem Sejmu w dniu 12 b.m. otrzymałem rozporządzenie p. Prezydenta o zwołaniu nadzwyczajnej sesji Senatu na dzień 22 września r.b. Na mocy 25 i 37 artykułu ustawy konstytucyjnej, otwarcie nadzwyczajnej sesji Sejmu i Senatu winno być nastąpić w dwa tygodnie po złożeniu, odpowiedniej petycji—t. zn. w dniu 10 września r.b. Nagle 20 bm. odroczone została nadzwyczajna sesja Senatu na dni 30, podczas gdy posiedzenie Senatu nastąpić miało dnia 22 bm. Przez akt ten samowolny i zupełnie bezprawny przekreślono ustawę konstytucyjną. Na zasadzie artykułu 12 regulaminu, wobec pogwałcenia artykułów 25 i 37 konstytucji, z ramienia Senatu zakładam uroczysty protest. Warszawa dnia 20 września 1927 roku. (—) W. Trąpczyński, marszałek Senatu”.

Rewizja w N. P. R.

Główny Komitet Wykonawczy N. P. R. wydał odezwę w sprawie procesu gen. Żymierskiego. Władze odezwy skonfiskowały i opeczutowały drukarnię Ars przy ulicy Siennej Nr. 33. Po południu chciano urządzić rewizję w lokalu N. P. R. przy ul. Nowy Świat 49, ale obecni w lokalu pracownicy N. P. R. nie dopuścili do rewizji, gdyż policja miała tylko rozkaz dyżurnego przodownika 10 komisariatu, a nie prokuratora, jak tego wymaga ustawa. Kilka godzin później, na polecenie Komisarjatu Rządu, weszło do lokalu N. P. R. dwu policjantów, którzy odtąd przebywają tam stale, a policja polityczna opeczutowała wszystkie biurka w lokalu N. P. R.

Uchwały klubu Ch. N.

Klub Chrześcijańsko-Narodowy obradował w dniu wczorajszym bardzo intensywnie. Poseł Dubanowicz i Szenaryński, oraz poseł Żółtowski, prezes Zarządu Głównego stronnictwa Chrześcijańsko-Narodowego oświadczyli zaraz na wstępie, że na ostatnim Zjeździe w Dziękowie, brali udział na zaproszenie Zdzisława hr. Tarnowskiego w imieniu własnym, a nie jako reprezentanci stronnictwa. Zjazd w Dziękowie, według ich oświadczenia, miał na celu stworzenie jakiegoś wspólnego języka porozumiewawczego wszystkim stronnictw zachowawczych w Polsce. Na zjeździe w Dziękowie w czasie dyskusji nad działalnością Rządu odzywały się ciągle głosy trzeźwe o wysokim napięciu opozycyjnym.

Klub Chrześcijańsko-Narodowy podjął cały szereg rezolucji z których 3 są najważniejsze. 1) Klub stwierdza, że ogólny stan kraju od 1 1/2 roku, od wypadków majowych staje się coraz gorszy. 2) W ciągu tego czasu znacząca się w zdecydowany sposób niebywała supremacja rządu nad ciałami ustawodawczymi przez co kontrola nad działalnością Rządu staje się niemożliwą. 3) Rząd widocznie popiera stronnictwa mniejsze o typie na pół wyrotowatym, przez co życie społeczne, zwłaszcza na Kresach Wschodnich, przy równoczesnym upadku religijności powoli zamiera. Stronnictwo dążyć będzie wszystkimi siłami do rozszerzenia wpływów katolickich na życie społeczne i do wyrugowania wszelkich tendencji antypaństwowych.

Audjencje u wice-premjera Bartla.

W dniu wczorajszym wice-minister Bartel przyjął przewodniczącego komisji opiniodawczej pracy, p. Simona, ministra Składowskiego, wice-ministra Jaroszyńskiego i nowego wojewodę kieleckiego, Korczaka. W godzinach popołudniowych przybył do gmachu prezydium rady ministrów premier marszałek Piłsudski i odbył 1 1/2 godzinną konferencję z wice-premjerem.

Konferencja w sprawie dekretu prasowego.

W dniu wczorajszym odbyło się w ministerstwie sprawiedliwości posiedzenie w sprawie dalszych losów dekretów prasowych, obalonych ustawą senatu z dnia 19 b. m. Wszyscy uczestnicy podzieliли zdanie wice-ministra Cara, gdyż wychodzili z założenia, iż w Dzienniku Ustaw drukuje się jedynie ustawy, a nie uchwały, powzięte przez sejm większością głosów. Uchwały uchylenia dekretów prasowych przez sejm nie należy więc ogłaszać w Dzienniku Ustaw.

Konferencja z przedstawicielami przemysłu.

W dniu wczorajszym Minister Pracy i Opieki Społecznej Jurkiewicz przyjął przedstawicieli ciężkiego przemysłu żelaznego na Górnym Śląsku w osobach pp. Kiedronia, Szydłowskiego i Tarnowskiego i odbył z nimi dłuższą konferencję, na której omawiane były sprawy związane z rozciągnięciem opieki społecznej na fabryki ciężkiego przemysłu żelaznego na Górnym Śląsku.

Nowy poseł sowiecki w Warszawie.

Rada komisarzy ludowych Z. S. S. R. w Moskwie zawiadomiła ministerstwo spraw zagranicznych, że na posła sowieckiego w Warszawie został naznaczony Dymitry Bogomolow. Poseł Bogomolow jest człowiekiem jeszcze stosunkowo młodym. Urodzony w r. 1890, w dyplomacji pracuje dopiero od 1920 r.; w r. 1922 był pierwszym sekretarzem poselstwa sowieckiego w Wiedniu, a od r. 1924, aż do odwołania, pierwszym sekretarzem i charge d'affaires poselstwa sowieckiego w Londynie.

Przed rozpoczęciem rokowań polsko-niemieckich.

Po powrocie z urlopu posła niemieckiego w Warszawie p. Rauschera sprawa wznowienia rokowań handlowych polsko-niemieckich stała się znnowu aktualną. Onegdaj pos. Rauscher złożył wizytę zastępcy ministra spraw zagranicznych p. Knollowi, zaś w dniu wczorajszym odbył dłuższą konferencję z dyrektorem departamentu politycznego ministerstwa spraw zagranicznych p. Jackowskim.

Antypolski film.

Generalny komisarz Rzeczypospolitej Polskiej w Gdańsku zwrócił się do Senatu Gdańskiego z pismem, w którym protestuje przeciwko wyświetlaniu antypolskiego filmu, wyrobionego w Berlińskiej wytwórni filmowej, p. t. „Płonąca granica”. Zaznaczyć należy, że film ten na skutek protestu poselstwa polskiego w Berlinie nie był na terenie Niemiec wyświetlany.

Katastrofa kolejowa pod Stołpcami.

Dnia 20 b. m. o godz. 16 pomieży Stołpcami a Kołosowem na 502 km. nastąpiło wykolejenie wagonu pociągu Nr. 916, w którym jechała do Rosji Sowieckiej z Wileńskiej Dyrekcji kolejowej komisja wagowa dla sprawdzania wag. Jadący w ostatnim wagonie członek komisji Jan Piotrowski wypadł tak nieszczęśliwie na tor kolejowy, że doznał poważnych uszkodzeń twarzy. O godz. 17 m. 30 wyjechało ze Stołpców pogotowie ratunkowe, które opatrzyło ranego Ruch pociągów w tym kierunku został wstrzymany do godz. 24-tej. Wskutek tego pociąg pospieszny do stacji Niegoroleje wyszedł ze Stołpców zamiast o godz. 20 m. 30, o godz. 24 m. 50.

Wiadomości telegraficzne.

Niezwykły lot. BERLIN, 22 IX. (Pat.) Lotnik Fiselers dokonał dziś oryginalnego lotu przelotem w ciągu 15-tu minut z Kolonii do Bonn na aparacie odwróconym do góry podwoziem. Po wylądowaniu na lotnisku w Bonn, lotnik dopiero po pewnej chwili odzyskał siły nadzarpnięte przez tę niezwykłą pozycję lotu.

Kartka z podpisami Nungessera i Coli.

PARYŻ, 22 IX. (Pat.) Petit Parisien donosi z Hagl, że poseł Ysermann znalazł na jednej z pobliskich plaży butelkę, w której umieszczona była kartka z podpisami Nungessera i Coli. Kartka została sfotografowana i odesłana do Paryża.

Lot Londyn-Wenecja w 6 godzin.

LONDYN, 22 IX. (Pat.) Podsekretarz stanu do spraw lotnictwa sir Filip Sassoon przyleciał wczoraj o godz. 6 tej min. 30 wieczorem do Wenecji. Podróż z Londynu do Wenecji trwała przeszło 6 godzin. Minister będzie reprezentował rząd brytyjski w zawodach o puchar Schneidra, rozpoczynających się 25 b. m.

Związek Ludowo-Narodowy. KOMUNIKAT.

Sekretarjat Wojewódzki L. N. w Wilnie zawiadamia pp. członków i sympatyków Związku o następujących zebraniach w Kołach dzielnicowych, na które zaprasza o liczne przybycie. Koło „Śródmieście” dzisiaj dnia 23 o godz. 8 wiecz. w sali obok redakcji „Dziennika Wileńskiego” ul. Dominikańska Nr. 4. Na porządku dziennym referat p. Fedorowicza o sprawach miejskich i wice-marszałka p. Zwierzyskiego o chwili bieżącej. Koło „Nowy Świat” niedzielę dnia 25 o godz. 5 popołudniu w lokalu Sekretarjatu, przy ul. Sniegowej Nr. 20. Koło „Nowe Zabudowanie” niedzielę dnia 25 o godz. 5 popołudniu, w lokalu Sekretarjatu przy ul. Legionowej Nr. 26. Koło „Popławy”, niedzielę dnia 25 o godz. 6 wiecz. w lokalu przy ul. Jerolimskiej Nr. 60.

Zapisujcie się na członków Wil. T-wa Przeciwwgruzliczego.

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci
Ś. p. Kazimierza Zawiszy
dnia 24 września r. b. o godz. 9 m. 30, w kościele św. Jankoba odbędzie się za spokój Jego duszy nabożeństwo żałobne na które życzliwych pamięci zmarłego zaprasza
RODZINA.

ZAWIADOMIENIE.

Niżej podpisane Zakłady Ubezpieczeń od Ognia niniejszem podają do wiadomości P. T. że, począwszy od dnia 1 października 1927 roku na terenie województwa warszawskiego, kieleckiego, łódzkiego, lubelskiego, białostockiego, wolskiego, poleskiego, nowogrodzkiego, wileńskiego, poznańskiego, pomorskiego i Górnego Śląska polisy na ubezpieczenia od ognia będą wręczane ubezpieczonym tylko po uprzednim całkowitem gotówkowym opłaceniu składki, wraz z opłatami ubocznymi, należnej za całkowity okres ubezpieczenia, na który opiewa dana polisa, a następnie za całkowity okres ubezpieczenia, na który opiewa dana polisa, będzie musiała być uregulowana najdalej w przeciągu dni 30-tu od terminu rozpoczęcia ubezpieczenia.

W wypadkach niemożności natychmiastowego wystawienia polisy kiljenci będą mogli otrzymywać potwierdzenia na przyjęcie ubezpieczenia lub świadectwa tymczasowe z ważnością najwyżej na 30 dni, po uprzednim opłaceniu składki lub zadatku, według norm specjalnej tabeli zadatków. Całość składki wraz z opłatami ubocznymi, należnej za całkowity okres ubezpieczenia, na który opiewa dana polisa, będzie musiała być uregulowana najdalej w przeciągu dni 30-tu od terminu rozpoczęcia ubezpieczenia.

Znosząc z dniem 1 października 1927 r. dotychczasowe kredyty i ulgi w opłacie składek za ubezpieczenia od ognia, niżej podpisane Zakłady Ubezpieczeń wychodzą z założenia że

- 1-o Umowa ubezpieczenia w istocie swej jest transakcją gotówkową, wobec czego stosownie kredytów w opłacie składek ubezpieczonych jest sprzeczne z podstawową zasadą interesu ubezpieczeniowego;
- 2-o Zadaniem Zakładów Ubezpieczeń od Ognia jest pokrywanie szkód pogorzeliwych, a to wymaga płynności środków pieniężnych, która może być osiągnięta tylko przez gotówkowe inkasowanie składek za ubezpieczenia;
- 3-o Kredyty i ulgi, stosowane dotychczas w opłacie składek za ubezpieczenia od ognia, wprowadzone zostały w czasie ciężkiego kryzysu walutowo-ekonomicznego, miały zatem charakter przejściowy i wraz z poprawą ogólnych warunków ekonomicznych w kraju, muszą być zaniechane;
- 4-e Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń w słusznym dążeniu do zapewnienia ubezpieczonym możliwie pewnych gwarancji ubezpieczeniowych wymaga od Zakładów Ubezpieczeń aby zaległości składek nie przekraczały ustanowionej normy, która nie dopuszcza stosowania kredytów w opłacie składek.

Podając powyższe postanowienie do wiadomości P. T. Kiljentów, niżej podpisane Zakłady Ubezpieczeń od Ognia przeświadczane są, że opinia publiczna uzna je za dowód troski o solidność finansową Zakładów Ubezpieczeń, a tem samem i bezpieczeństwo P. T. Kiljentów.

- „Alliance” Angielska Spółka Akcyjna Towarzystwo Ubezpieczeń Assicurazioni Generali Trieste — Powszechna Asekuracja w Tryjeście.
- „Danister” Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń.
- „Farmakda” Towarzystwo Ubezpieczeń.
- Krakowskie Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń.
- „Omnium i Wilja” Zjednoczone Towarzystwa Ubezpieczeń.
- „Orzeł” Towarzystwo Ubezpieczeń.
- „Piaś” Towarzystwo Ubezpieczeń.
- „Polonia” Towarzystwo Akcyjne Ubezpieczeń.
- „Port” Towarzystwo Ubezpieczeń.
- Poznańsko - Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń.
- „Przezorność” Towarzystwo Ubezpieczeń.
- „Przyszłość” Towarzystwo Ubezpieczeń.
- Riunione Adriatica di Sicurtà — Adryatyckie Tow. Ubezpieczeń.
- „Silesia” Towarzystwo Ubezpieczeń.
- „Snop” Towarzystwo Wzajemnych Ubezpieczeń.
- „Vesta” Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń od Ognia i Gradobicia.
- Warszawskie Towarzystwo Ubezpieczeń.
- „Zjednoczenie” Towarzystwo Ubezpieczeń.
- Związek Ubezpieczeniowy Przemysłowców Polskich. 457

Największa Parowa Farbiarnia i Chemiczna Pralnia w WILNIE
A. WOJTKIEWICZA
WIELKA 66.
BONIFRATERSKA 2.
Specjalny dział do czyszczenia futer, parzenia pluszu, karbowania i płisowania. 2139—4

Komplet — przedszkole dla dzieci polskich od 1.4-ch do 6-ciu wznawia zajęcia z dn. 1 października. Zapisy przyjmują codziennie od 9 1/2—11-ej i od 3—5 pop. Jagiellońska 7 m. 2. 2214—1

Pamiętajcie o Polskiej Macierzy Szkolnej.

Kursy Pielęgowania i Wychowania Dzieci

(z programem rocznym). Program obejmuje kurs teoretyczny i praktykę w szpitalach, przedszkolach i łózkach. Wykładane są następujące przedmioty: Anatomja i fizjologia. Hygiena i bakteriologia, Patologia ogólna, Hygiena dziecka, Opieka społeczna nad dzieckiem, Dyetytyka dziecka, Choroby dzieci i pielęgnowanie dziecka chorego, Psychologia i wychowanie, Gry i zabawy. Wykłady odbywają się 3 razy tyg. w g. wiecz. W kursach biorą udział profesorki naszej Wszechnicy i lekarze specjaliści w chorobach dziecięcych. Kierownictwo naukowe objął prof. U. S. B. D-r Wacław Jasiński. Świadectwa pielęgnarki zawodowej są wydawane po ukończeniu kursu (z praktyką) i złożeniu egzaminów. Na poszczególne przedmioty kursów mogą być przyjmowane wolne słuchaczki. Zapisy są przyjmowane w lokalu Rocznych Kursów Handlowych przy ul. Mickiewicza 22—5 w godz. od 12—2 i od 5—7 wiecz. 674—1

Zapisujcie się na członków L. O. P. P.

Przemówienie Głabińskiego

Prezesa Klubu Parlamentarnego Związku Ludowo-Narodowego.

Wobec zamknięcia sesji sejmowej, prezes klubu sejmowego Związku Ludowo-Narodowego pos. Głabiński wygłosił przemówienie obrazujące program stronnictwa na posiedzeniu dn. 20 b. m.

Przemówienie to podajemy poniżej w obszernym streszczeniu.

Walka o prawo.

Zaledwie zebrał się Sejm na sesję nadzwyczajną, został odroczony na dni 30, a tem samem nie dano możności spełnienia obowiązków konstytucyjną mu przekazanych. Żądaliśmy zwolnienia Sejmu i nadal domagamy się będziemy zgoda nie dla formy samej, ani nie w tym celu, aby rządowi sprawić trudności w wykonywaniu jego istotnych zadań, ale dla przywrócenia w państwie zasady praworządności i nadania polityce rządu kierunku zgodnego z konstytucją i z wolą większości narodu polskiego.

Nie jest to wcale walka osobista, lub partyjna, ale walka o prawo i o przywrócenie warunków, jakie uważamy za niezbędne dla utrwalenia bytu i przyszłości naszego państwa i narodu. W szeregu spraw podstawowych, ustrojowych, nie zgadzamy się z rządem dzisiejszym, a raczej z premierem, b. naczelnikiem państwa, w poglądach na warunki bytu i potęgę Polski. Szereg innych naszych zadań programowych powszechnie znanych przyjął rząd dzisiejszy i sfery go popierające, ale nie w formie istotnych, organicznie z programem państwowym związanych celów, ale w formie hasła, którym nie odpowiadają czyny. Jakież to są zasady, które różnią nas od zasad państwowych, wyznawanych przez b. naczelnika państwa?

Państwo jednolite.

Po pierwsze wedle naszego programu Polska jest i powinna być zawsze pozostać państwem zjednoczonym, jednolitem. Zgadujemy się na samorząd terytorjalny, zgodny z konstytucją państwa, ale sprzeciwiamy się stanowczo wyodrębnieniu pewnych obszarów z tego tytułu, że do nich roszczą sobie pretensje inne narodowości, Ukraińcy, Litwini, czy Białorusini. Z tej przyczyny wymogliśmy na Sejmie ustawodawczym połączenie ziem wileńskiej z Polską wbrew trudnościom nam czynionym, z tej przyczyny domagaliśmy się i przeprowadziliśmy usunięcie odrębnego „Zarządu ziem wschodnich” i wcielanie ich do państwa, niedopuszciliśmy do autonomii terytorjalnej b. Galicji wschodniej i nadal w tym samym duchu przeciwstawiamy się wszelkim usiłowaniom rządu czy też poszczególnych jego organów.

Państwo narodowe.

Powtórnie, wedle naszego programu Polska jest i powinna być polskim państwem narodowym, państwem Kościuszków i Mickiewiczów, a nie mieszaniną państwową na dawną modłę austriacką, z przymieszką nowej odrębnej narodowości żydowskiej, jakiej nawet Austria odrębnych praw narodowych nie przyznawała. Wcale nie przeczymy, że w państwie żyją także inne narodowości równouprawnione, ale wszystkie te narodowości mają obywatelstwo polskie tylko pod warunkiem, że podzielają wspólną ideę państwową, że są „wiarne Rzeczypospolitej Polskiej”. Wszelkie wyłomy czynione pod tym względem przez rząd i jego or-

gana prowadzą do rozluźnienia idei państwa narodowego w duchu żywiołów odśrodkowych, dlatego muszą być przez nas w zasadzie z całą konsekwencją zwalczane.

Wojsko.

Armia polska, jako ostoja i rejon wolności narodu i całości granic państwa, powinna mieć również charakter narodowy i czerpać swoje siły ze ścisłej łączności z idealami narodu. Armia nie może być organem jednostki, bez względu na formę ustroju państwa, nie może też służyć tylko jednostce. Wychojąc z takich założeń obóz nasz przeciwstawiał się zawsze szeregowi polityki wśród wojska.

Kościół.

Kościół katolicki i jego ścisły związek z naszym narodem i państwem uważamy za podstawowy czynnik naszej siły moralnej i spójni narodowej. Jesteśmy za uszanowaniem praw wszelkich innych stanowiących podstawę państwa, o ile nie zawierają postanowień sprzecznych z prawem i dobrymi obyczajami, musimy jednak wystąpić stanowczo przeciw polityce rządu, tolerującej nadużycia i wybrki rozmaitych sekt, podkopujących jedność narodową i dobre obyczaje narodu.

Jednolitość polityki.

Polityka państwa powinna być jednolita, prowadzoną przez czynniki konstytucyjne do niej powołane, parlament i rząd. Dzisiaj musimy stanowczo protestować przeciw usuwaniu władzy prawodawczej, a często także rządu od wykonywania zadań, do których są powołane, a powierzaniu pewnych zadań czynnikiem ogólnie nieznanym i nieodpowiedzialnym. System taki rządów jest sprzeczny z zasadami państwa prawnego.

Oto są zasady programowe, które różnią nas od czynników w rządzie dzisiejszym decydujących. Jakież zasady i hasła nasze wspólnie nam są rzeczywistością, lub pozornie z rządem i jego działalnością?

Silny rząd.

Wedle naszego programu Państwo Polskie potrzebuje rządu silnego, opartego na programie stałym, świadomego swoich celów i środków działania, niezależnego od chwilowych koniunktur partyjnych. Z tego powodu byliśmy i jesteśmy za taką zmianą Konstytucji Rzeczypospolitej, która by gwarantowała samodzielność władzy wykonawczej, ustaliła jej stosunek do władzy prawodawczej i zapewniła parlamentowi znaczną większość polską za pomocą odpowiedniej zmiany zasad ordynacji wyborczej. Rząd dzisiejszy więc wcale nie jest „silnym” w naszym rozumieniu, jest raczej przeciwnikiem naszego programu.

Sanacja moralna.

Domagaliśmy się dawno przed t. zw. „majowym przewrotem” sanacji moralnej stosunków w sejmie, w organizacji rządowej

i samorządowej. Nasz postulat sanacji moralnej, podjęty został przez sfery rządowe. Ale niestety skończyło się na przyjęciu hasła, a wykonanie jego jest zbyt często przeciwnikiem tej idei, jaka nam przyświecała i zawsze przyświecać będzie.

Mieszczanstwo Polskie.

Nasz postulat popierania mieszczanstwa polskiego, celem unarodowienia naszych miast i wyparcia, a przynajmniej stanowczego ograniczenia żywiołów, nie związanych z ideą państwową, został podjęty w formie popierania „stanu średniego”, ale w duchu zupełnie przeciwnym naszemu programowi.

Partyjnictwo.

Od pierwszych początków naszej niepodległości, występowałyśmy przeciw partyjnictwu w Polsce. Stronnictwa, oparte o program polityczny, istnieją wszędzie i są konieczne w życiu konstytucyjnym. Ale które jawne i tajne, bez jasnego programu, powinny być z naszego życia politycznego wykorzenione. Za naszym przykładem wystąpił przeciw „partyjnictwu” także obóz rządowy, ale działalność jego jest sprzeczna z podjętym hasłem. Rząd nie zdołał skupić stronnictw lewicowych i centrowych, przeciwnie, pod jego patronatem powstały nowe zwalczające się partie o nieznanym programach. Mamy więc nowy przykład próżnych hasel, którym czyni urągają.

Gospodarstwo narodowe.

Od początków naszego życia państwowego mieliśmy i mamy w naszym programie konsolidację gospodarstwa narodowego na zasadzie solidarności wszystkich warstw narodu i szczególnego opiekowania się warstwami niższymi, stanowiącymi podstawę siły narodowej. Usiłowania nasze mogły liczyć na powodzenie tylko w łączności z innymi stronnictwami w Sejmie.

Stąd powstała konieczność kompromisów z innymi stronnictwami, celem stworzenia wspólnych rządów w państwie, chociażby kosztem chwilowego powstrzymania realizacji innych postulatów naszych. Już w kwietniu r. 1926 minister skarbu Zdzichowski mógł wskazać na osiągniętą równowagę budżetową i mógł zapowiedzieć, że niebawem przystąpi do podwyżki plac urzędnikom z przewidywanych nadwyżek budżetowych. Nastąpił jednak przewrót majowy i nowy rząd zbiera owoce naszych wieloletnich zabiegów i ofiar warstwy urzędniczej.

Niewątpliwie dochody państwowe w monecie obiegowej wzrosły i można liczyć w stosunku do dochodów przeszłorocznych w budżecie na nadwyżkę w wysokości około 450 milionów złotych. Faktycznie nadwyżka ta będzie mniejsza, ponieważ przekroczenia budżetowej w pierwszych czterech miesiącach wyniosły 50 milj. zł. i spowodowały nas do wniesienia interpelacji do pana ministra.

Wzrost dochodów jest częścią wynikiem powiększenia się dochodów z cel, z powodu znacznego powiększenia się dowozu obcych towarów, częścią polepszenia się koniunktury w całej Europie, częścią zaś wzrostu drożyzny, która także skarbowi państwa w podatku dochodowym, przemysłowym i innych przynosi swoją daninę. Nie pora jednak jeszcze triumfować z tego powodu. Wzrost dochodów zaledwie wystarczy na spełnienie obowiąz-

ku względem urzędników zaciągniętego, mianowicie na wyrównanie im płacy do należytej wysokości, np. na 54 groszy za punkt. Po spełnieniu tego obowiązku nie będzie mowy o nadwyżce budżetowej.

Każdy autokratyczny rząd znajduje chwalebny i pochlebny, żądnych jego protekcji. Także nasz rząd ma takich samych chwalebnych, ale pan minister skarbu postąpił rozumnie, jeżeli tych graczy nie będzie brał poważnie.

Oświadczenie.

Mimo wszelkie trudności, jakie nasz klub parlamentarny ma do zrealizowania naszego programu,

Prace zgromadzenia Ligi Narodów.

GENEWA, 22.IX. (Pat.) Zgromadzenie Ligi Narodów rozpoczęło we czwartek przed południem prace nad sprawozdaniem niemieckiego delegata deputowanego Breitscheida w sprawie działalności międzynarodowej komisji współpracy intelektualnej, oraz paryskiego referatu w sprawie współpracy intelektualnej. Sprawozdawca zwrócił się do delegacji z apelem, aby zabiegaly u swoich rządów o finansowe poparcie instytutu paryskiego. Po przemówieniu Breitscheida przemawiała znana literatka rumuńska Vacaresco. Wskazała ona na wielkie znacze-

nie paryskiego instytutu dla współpracy intelektualnej. Należy również powitać kino-teatr jako środek wychowawczy, o ile filmy stoją na wysokim poziomie moralnym. Z kolei Zgromadzenie przyjęło sprawozdanie Breitscheida jednomyślnie. Następnie włoski delegat Suvich przedstawił referat w sprawie pożyczki greckiej. Pożyczka, która wynosi 9 milionów funtów sterlingów ma być użyta na kontynuowanie dzieła osiedlenia greckich uchodźców, na stabilizację greckiej waluty, oraz na umożliwienie osiągnięcia równowagi budżetowej.

Sowiety mają uregulować zobowiązania wobec Francji.

Oświadczenie Litwinowa.

MOSKWA, 22.IX. (Pat.) Komunikat radiostacji moskiewskiej: Prasa sowiecka ogłasza oświadczenie Litwinowa w sprawie stosunków francusko-sowieckich. Ponieważ część prasy francuskiej zakwestjonowała informacje, jakich udzielił Litwinow w sprawie porozumienia osiągniętego przez delegację francuską i sowiecką co do dawnych długów carskich wobec Francji, Litwinow kategorycznie oświadcza, że delegacja francuska i sowiecka doszły do zupełnego porozumienia w tej sprawie. Odnosny układ ogólny nie został jeszcze podpisany jedynie dla tego powodu, że delegacja francuska nie przyjęła jeszcze ostatecznie propozycji delegacji sowieckiej w sprawie kredytów dla sowieckich. Wszelkie wątpliwości zostaną niebawem rozpuszczone, gdy francuska opinia publiczna dowie się o dobrej woli rządu sowieckiego i o jego zamiarze wypłacenia w ciągu najbliższych 6-ciu miesięcy pierwszej raty półrocznej, przyczem zmniejszona rata wynosi 30 milionów franków w złocie. W ten sposób z sumy tej mogłyby być dokonane pierwsze wypłaty francuskim posiadaczom walorów rosyjskich i to natychmiast po ratyfikacji przez oba rządy ogólnego układu o długach i kredytach. Rząd sowieckich upoważnił swego ambasadora w Paryżu Rakowskiego do zakomunikowania wszystkiego powyższego delegacji francuskiej. Komentarz oświadczenia Litwinowa, „Izwiestja” podkreślają szczególną doniosłość osiągnięcia porozumienia z Francją w sprawie długów zwłaszcza, że byłoby to pierwszym tego rodzaju układem zawartym przez Związek Socjalistycznych Republik Rad z państwem kapitalistycznym. Wobec usunięcia głównej przeszkody stojącej na drodze do konsolidacji przyjaznych stosunków między Francją a Z. S. S. R. należy się spodziewać, że pakt ten pogłębnie za sobą również i w polityce konsekwencji sprzyjające utrwaleniu pokoju europejskiego wobec zaś wycofania się Francji z szeregu ewentualnych uczestników bloku antysowieckiego musi nastąpić ogólne odprężenie sytuacji politycznej, a to z kolei da sowiętom możliwość skierowania większej uwagi na swoją pokojową odbudowę. Pomyślne rezultaty rokowań sowieckich z Francją w sprawie długów—kończąc swój komentarz „Izwiestja”—należy zaliczyć do szeregu sukcesów dyplomacji sowieckiej.

Rakowski będzie odwołany.

PARYŻ, 22.IX. (Pat.) Jak donosi „Le Journal”, w kołach dyplomatycznych wyrażają przekonanie, że odwołanie Rakowskiego nastąpi w dość krótkim czasie.

Proces monarchistów w Petersburgu.

LENINGRAD, 22.IX. (Pat.) W tutejszym procesie przeciwko 5-ciu monarchistom oskarżonym o szpiegostwo i przygotowywanie aktów terroru, oskarżeni przyznali się do winy. W szczególności

przyznali się oni, że utrzymywali stały kontakt z wywiadem zagranicznym i dostarczali mu potrzebnych informacji. Badanie posądzonych trwa w dalszym ciągu.

Premjer Woldemaras na audjencji u Ojca św.

RZYM, 22.IX. (Pat.) Litewski premier ministrów Woldemaras został dziś przyjęty na audjencji przez Papieża,

został dziś przyjęty na audjencji przez Papieża,

S. p. Doktor Władysław Zahorski.

Wspomnienia i przeżycia.

Wracając jeszcze do kółka książeczkowego, działalność jego trwała w tej formie z górą 6 lat—do 1906 r. kiedy, wobec zmienionych warunków politycznych, oficjalnie zostało zalegalizowane jako Towarzystwo „Oświata” z szerokim programem działalności, ale niestety trwało tylko rok, rząd zamknął. W 1900 r. powstało koło o odmiennych nieco celach od istniejących kół oświatowych, a mianowicie „miłośników starożytności”, powszechnie zwane kółkiem „Archeologów”. W Wilnie zawsze istniał kult przeszłości, teraz może w mniejszym stopniu, szczególnym pietyzmem otaczano wszystkie co miało związek z Wileńskim uniwersytem. Moskale szczególnie po 63 r. z pasją barbarzyńców, dzikich ludzi, niszczyli wszelkie ślady polskości we wszystkim. Postanowiono niszczyć i robocie, z czejby jej strony nie przychodziła, w miarę możliwości przeciwdziałać. Założyliśmy kola byli: Bolesław Rusiecki—artysta-malarz, Adam Karłowicz—adwokat, Kazimierz Pudernia—urzędnik deputacji, Wanda Szukiewicz—znany archeolog, Bułharowski—adwokat, Bronisław Małowski—inżynier, Murawski—inżynier, Stanisław Jarocki—artysta-malarz, Wacław Makowski—księgarz, Lucjan Uziebło—literat, miłośnik starożytności. Z kółka oświatowego weszli: Zahorski, Węslawski, Czarkowski, Umiaostowski, Nagrodzki, Jurjewicz, Stefanowski, później wstąpił: Henryk Bernatowicz—adwokat, Włodzimierz Dzwerczak—elektrotechnik, Rumbowicz—bankowiec.

Organizacja koła podobna była jak koła oświatowego, zebrania miesięczne odbywały się u jednego z członków przez dłuższy czas, brano pod uwagę lokal, ze składkę miesięcznych formowano bibliotekę z dzieł przeważnie historycznych, etnograficznych, wypisywano czasopisma poświęcone archeologii i krajoznawstwu, Karłowicz był bibliotekarzem, a Jurjewicz—skarbnikiem.

Jako cel praktyczny działalności starano się

ochronę wszelkich pamiątek przed zagładą, zbierano na ten cel fundusze. Tak przy pomocy W. Szukiewicza i inżyniera Małowskiego, uporządkowano częściowo ruiny Zamku Trockiego na jeziorze, wzmocniono baszty; ufundowano i wmurowano tablicę pamiątkową w kościele w Żupranach z zmarłym poetą Bohuszewiczem, autorze „Dudki Białoruskiej” i „Smyka”. Wpływano na księży i dawano wskazówki, aby przy odnawianiu kościołów nie niszczyć nieraz cennych pamiątek i rzeczy stylowych i artystycznych, — nawet w Wilnie był taki wypadek przy odnawianiu Katedry, kustosz bowiem, ks. prałat Harasimowicz, dla trwałości chciał pokryć werniksem freski Dankiersa w kaplicy S-go Kazimierza, kółko Archeologów zaprotestowało. Przez wpływ u Biskupa Zwierowicza ks. Harasimowicz odstąpił od zamiaru, a członkowie kółka Fr. Jurjewicz, Makowski i Jarocki sami najstaranniej dokonali oczyszczenia fresków, używając do tego tak niewinnego środka jak mlekisz z bułek. Kółko wywierało pewien wpływ i na magistrata m. Wilna — tak usunęto z wieży na górze Zamkowej sygnalizację pożarową, a z wnętrza — kawiarnię, Wielką uroczystością dla kółka był powrót dr. Józefa Bielińskiego z nad granicy Chińskiej, dokąd został jako lekarz wojskowy przeniesiony z Wilna, „dla dobra służby”, miał już w tece gotowe do druku dzieło. Uniwersytet Wileński. Kiedy w 1906 r. powstało i zostało zalegalizowane Towarzystwo Przyjaciół Nauk, to wszyscy członkowie na zebraniu w początkach 1907 r. postanowili złączyć się z Towarzystwem, a cały swój skromny majątek, jak biblioteczkę z 200 tomów złożoną i trochę pieniędzy przekazać Towarzystwu. Co do charakterystyki, to kółko „miłośników starożytności” było liczniejsze od oświatowego, ale mniej spoiste, część członków przed zianiem się wystąpiła.

W maju 1901 r. przyjeżdża w odwiedziny do Wilna Eliza Orzeszkowa, całe polskie społeczeństwo wita ją z zapalem, wygłosila dwa odczyty o Krasieńskim, odbyły się liczne na Jej cześć zebrania, rauty, przyjęcia w prywatnych mieszkaniach — policja nie przeszkadzała

Aby podnieść nastroje patriotyczne i wciągnąć

do tego szerszy ogół, chociażby w formie zabawy, organizowano wianki w wigilję S-go Jana, urządzano Sobótki, bawiono się ochoczo, oraz organizowano zbiorowe wycieczki do Borjokowszczyzny, i Trok, a dalsze do Kowna Wilją i w Nowogrodzkie, a w dzień Zaduszny wprowadzono sympatyczny zwyczaj dekorowania i oświetlania grobów, szczególnie na cmentarzu Rosa, gdzie grób Syrokomli pokryty kwiatami i rzęsiście oświetlony, był celem licznych pielgrzymek. Wiele inicjatyw w tym kierunku wnosil Zygmunt Nagrodzki, nieraz był niezastąpiony, a Rouba i Packiewicz dzielnie mu sekundowali. Miłośnik Wilna i Jego pamiątek—L. Uziebło serdecznie i gorliwie zajmował się konserwowaniem grobów zasłużonych ludzi, szczególnie profesorów wileńskich, pochowanych na Rosie i cmentarzu Bernardyńskim.

Na zakończenie należy wspomnieć o fakcie wielkiej doniosłości i znaczenia, jak okólnik ks. Biskupa Zwierowicza do duchowieństwa wydany, zdaje się w 1903 r., aby katolicy, pod groźbą kar kościelnych, nie posyłali swoich dzieci do cerkiewno-parafjalnych szkółek. Biskupa wezwano do Petersburga i deportowano do Tweru jak ongi Jego godnych Poprzedników na Katedrze Wileńskiej — Biskupów Krasieńskiego i Hryniewickiego.

Sekretarzem Kurji Biskupiej był wtedy ks. Kanonik Sadowski. Jego głównie uważano za autora okólnika.

Wśród takiego otoczenia, takich warunków i nastrojów działał i pracował s. p. Dr. Zahorski; wkrótce po przyjęciu do Wilna został obrany Sekretarzem Wileńskiego Towarzystwa Lekarskiego, które było ostatnią spuścizną naukową po uniwersytecie, stałe szczykanowane przez władze rosyjskie. Towarzystwo było założone przez Andrzeja Śniadeckiego i Józefa Franka w 1805 r.

Dr. Zahorski opracował cenną i ciekawą monografię historyczną Towarzystwa za ubiegłe lat 90, początkowo musiał wydać po rosyjsku nakładem Towarzystwa.

Jak widzieliśmy Dr. Zahorski brał bardzo czynny udział we wszelkiej pracy narodowej, społecznej i naukowej, był gorącym patriotą. Kiedy

Sejm i Rząd.

Nowi wizytatorzy szkolni.

P. minister oświaty powierzył obowiązki wizytatorów szkół na terenie kuratorjum krakowskiego — dr-owi Ziemnowiczowi, prof. gimnazjum IV w Krakowie, oraz p. Kostuchowi, inspektorowi szkolnemu w Kielcach, na terenie kuratorjum łódzkiego, p. Zalewskiemu, dyr. seminarjum w Łodzi, oraz na terenie kuratorjum wileńskiego, p. Szulczyńskiemu, dyr. seminarjum w Wilnie.

Państwowa rada samorządowa.

Dnia 21 b. m. pod przewodnictwem dyr. dep. samorządowego min. spraw wewn. p. Weissbroda odbyło się posiedzenie komisji państwowej rady samorządowej. Rozważano projekt ustawy o komunalnych związkach celowych. Komisja rozpatrzyła wszystkie wnioski, jakie były złożone w tej sprawie na plenarnym posiedzeniu państwowej rady samorządowej.

Z całej Polski.

Międzynarodowy Akademicki Kongres Misjyny w Poznaniu.

W dniach od 28 września do 2 października b. r. odbędzie się w Poznaniu pierwszy na ziemiach polskich Międzynarodowy Kongres Misjyny. W programie Kongresu na pierwszy plan wysunięto 5 posiedzeń plenarnych z 8 referatami najgłośniejszych polskich i zagranicznych znawców kwestji misyjnej. Dość wymienić nazwiska: ks. Biskupa Baudrillard'a, ks. Arcyb. de Guébriant'a, ks. prof. Dr. Schmidli'a, ks. prof. Hugona Bertini i o. Charles'a T. J., by mieć pojęcie o poziomie referatów.

Te naczelne referaty — łącznie ze sprawozdaniami krajowymi, przedstawieniami filmowymi i wystawami — mają zapoznać uczestników Kongresu możliwie dokładnie z ideą misjyny.

Natomiast 6 sekcji (Akademików, Kapłanów, Nauczycieli, Sodalicy Marjańskich, Sodalicy św. Piotra Klawera, Stow. Młodzieży Pol. (na 8 swych posiedzeniach z 16 referatami — dążąc będzie do wypracowania metody współpracy misyjnej).

Do najdonioślejszych uroczystości Kongresu należeć będzie złożenie zgodnych szczerków najwybitniejszego przedstawiciela udziału Polski w ruchu misyjnym, byłego Prefekta św. Kongregacji Propagandy, s. p. Kardynała Mieczysława Ledóchowskiego, w Katedrze gnieźnieńskiej.

Każdyjazd międzynarodowy, bez względu na swój charakter, ma dla nas, Polaków, doniosłe znaczenie. Tembardziej stwierdzić to należy o międzynarodowym Kongresie, mającym się odbyć na ziemiach Polski i organizowanym przez Polaków. Ta sprawa ważniejsza niż lot Orlińskiego i wstępy nasze w zawodach hipieczyńskich od Nici do New-Jorku. Już sam fakt, że w czasie Kongresu przedstawiciele różnych narodowości złączą się z nami w czi dla s. p. Kard. Mieczysława Ledóchowskiego, naszego bohatera narodowego z doby najczystszej, wiele znaczy. Z tych względów na Kongresie tym nie może braknąć przedstawicieli katolickiego Wilna. Nazwy sekcji wskazują, kogo przedewszystkiem brakować nie powinno. Mamy pieniądze na podejmowanie różnych wycieczek zagranicznych, umiejmy je znać

po 1905 r. nastaly lepsze czasy dla rozwoju polskości w Wilnie, bardziej się poświęcił pracy naukowej, badaniem historycznym, pisze oddzielne monografie; bardzo wiele czasu i pracy udziela Towarzystwu Przyjaciół Nauk, którego był długoletnim Wice-prezsem, a po śmierci ks. Kurciewskiego — Prezesem.

Bez wątpienia bardziej powołani i kompetentni zechcą ocenić naukową działalność s. p. Dr. Zahorskiego, jak i całą literacką spuściznę po Nim, również i jego ostatnie prace położone nad wskrzeszeniem naszego Uniwersytetu.

Cześć Jego świetlanej pamięci, niech Mu lekka będzie ta nasza ziemia, którą tak serdecznie ukochał.

Może nieco dziwnem się wyda, że pisząc wspomnienie o Dr. Zahorskim, tak dużo miejsca poświęciłem podłożu na którym działał i pracował Dr. Zahorski, ale sądzę, że był organicznie związany między tymi wszystkimi ludźmi była nie łącząca wszystkich razem, było wspólne ukochanie Polski, ukochanie Wilna i całej jego przeszłości, była nadzieja, gorąca wiara u starych i młodych w lepszą przyszłość; nie stawiano horoskopów kiedy to nastąpi, wyczuwano intuicyjnie, że muszą przyjść wielkie wypadki — i przyszła „wielka wojna ludów”, o którą modlił się Mickiewicz. A le ci ludzie jednocześnie rozumieli, że dla tej przyszłości potrzeba pracować, że polskość tu należy nie tylko konserwować i bronić od zagłady, ale pogłębiać i rozszerzać, działać na masę. Nie będę zarozumiałym, aby twierdzić, że działalność takich ludzi jak s. p. Dr. Zahorski głównie przyczyniła się do połączenia Wilna z Polską, była to bowiem praca realna, było kładzenie fundamentów pod przyszły gmach.

Jestem przeciwnikiem dzielnicowego separatyzmu, ale nieraz bywa, że rodacy z innych dzielnic Polski przyjeżdżają do nas, i chcą odegrać rolę cywilizatorów, kulturtegratorów, a najczęściej mają bardzo poźniome cele na widoku; przynosi to niepowetowane szkody państwu polskiemu i polskości na kresach.

Kazimierz Stefanowski.

leż na wysłanie na Kongres od-
powiedniej liczbie dla Wilna de-
legacji.

Uwaga: Uczestnikom Kon-
gresu przysługuje zniżka kolejo-
wa 60%, a więc po 30% w każ-
dą stronę. Pragnący zasięgnąć do-
kładniejszych wiadomości o Kon-
gresie, raczą się zgłosić do Ks.
Kazimierza Kucharskiego T. J. (ul.
Wielka 58) któregokolwiek dnia
między godz. 15—17. Porozumie-
nie się wszystkich wyjeżdżających
z Wilna na Kongres jest pożą-
dane.

Znacki oświatowe.

W maju r. b. Ministerstwo
Poczt i Telegrafów, pragnąc dać
wyraz uczczeniu wielkopomnej
Konstytucji i poprzeć „Dar Narodowy
3 Maja” wydało, na skutek spe-
cjalnego rozporządzenia Minister-

stwa, marki oświatowe, z których
dochód przeznaczony jest na rzecz
Zjednoczonych Polskich Towar-
zystw Oświatowych w skład któ-
rych wchodzi i Polska Macierz
Szkolna. Znacki te z napisem
„Na Oświatę 5 gr.”, służą jako
znacki normalne, z tą jedynie
różnicą, że nadwyżka gr. 5 prze-
znaczona jest na cele oświatowe.
Znacki są wartości 15 i 20 gr.
Polska Macierz Szkolna, której
działalność rozwija się z dnia na
dzień, gorąco apeluje do ogółu
społeczeństwa, aby nabywając
znacki pocztowe, żądano znacków
oświatowych, przyczyniając
się w ten sposób do poparcia
wielkiego dzieła oświaty wśród
najszerszych mas społeczeństwa.
Znacki oświatowe nabywać moż-
na w każdym Urzędzie Pocztowy-
m.

Depesza Wilhelma do Hindenburga.

BERLIN, 22.IX. (Pat.) Cała pra-
sa lewicowa berlińska przynosi
dzisiaj za Kreuzzeitung treść de-
peszy, jaką był cesarz Wilhelm
nadesłał do Hindenburga w dniu
poświęcenia pomnika Tennenber-
skiego. W depeszy tej b. cesarz
oświadcza, że duchem jest z tymi,
którzy przyczylni się do obrzy-
miego zwycięstwa Tannenber-
skiego równego bitwie pod Can-
nes. B. cesarz podkreśla, że feld-
marszałek Hindenburg wysłany
był do Prus Wschodnich przez
niego, a potem pisze: Wysłane
mnie przeze mnie z poleceniem u-
wolnienia za wszelką cenę Prus
Wschodnich od nieprzyjaciela, u-
dęło się Ponu i gen. Ludendorffo-
wi, dzięki Waszemu nieporówna-
nemu dowództwu, odnieść wspa-
niałe zwycięstwo na czele oddzia-
łów ożywionych duchem odpor-
ności i męstwa przy pomocy peł-
nych oddania współpracowników
i niższych dowódców pochodzą-
cych przeważnie ze szkoły mego
dawnego szefa sztabu hr. von
Schlieffens. Bitwa pod Tannerber-
giem okazała całemu światu do

czego zdolna jest siła niemiecka
prowadzona przez świadome celu
kierownictwo. Oby duch bohate-
rów tannenberskich mógł przer-
nikać i zjednać nasz naród roz-
szarpany rozterką. Wówczas do-
kona on znowu cudu i nie bę-
dzie daremną ówczesna śmierć
walecznych, którym dziś pomnik
poświęcamy. Wówczas z Bożą
pomocą znów się podniesiemy.
BERLIN, 22.IX. (Pat.) Depesza
b. cesarza Wilhelma do prezy-
denta Rzeszy podkreślająca, że
jako dowódca działał on na roz-
kaz Wilhelma, wywołała w prasie
lewicowej niemiłe wrażenie. Ber-
liner Tageblatt dopatruje się w
tej depeszy oraz w hołdach zło-
żonych prezydentowi Hindenburg-
owi przez kongres niemiecko-
narodowych w Królewcu, wyraź-
nej tendencji do pozyskania pre-
zydenta Hindenburga na rzecz
celów partyjnych nacjonalizmu.
Berliner Tageblatt ostrzega, że
przez to wciąga się prezydenta
Hindenburga do kampanji wybor-
czej, która może się skończyć
porażką.

Odpowiedź Hindenburga

BERLIN, 22.IX. (Pat.) Vorwärts
donosi, że prezydent Hindenburg
odpowiedział na telegram b. cesar-
za Wilhelma listem, przyczem
dziennik żąda ogłoszenia tego
listu. W odpowiedzi na to Tägliche
Rundschaу zamieszcza pół-urzęd-
owy komunikat stwierdzający,
że list prezydenta Hindenburga
do cesarza nie był bynajmniej
ogłoszony oficjalnie i stanowi
kwestję czysto osobistą prezy-

na telegram Wilhelma.

denta Hindenburga i dlatego też
w tej sprawie dzienniki rządowe
nie będą ogłaszały żadnych oficjal-
nych informacji choćby z tego
względu, że tekst listu b. cesarza
został ogłoszony w drodze za-
pełnie oficjalnej. Vorwärts żąda
kategorycznie wyraźnej odpowie-
dzi jak się ma sprawa w rzeko-
mym liście prezydenta Hinden-
burga do b. cesarza.

Głosy prasy

BERLIN, 22.IX. (Pat.) Socjal-
istyczny Vorwärts, podając de-
pesze b. cesarza Wilhelma do pre-
zydenta Hindenburga na naczel-
nym miejscu, pisze: Tego jeszcze
brakowało, aby na uroczystości z
okazji rocznicy zwycięstwa odnie-
sionego przez pobitych później
generałów, zgłaszali się zbiegli
generałowię. W republice niemieckiej
zbudowany został obecnie pomnik
z napisem „Polegliym za cesarza i kraj”,
a człowiek, dla którego polegali mieli
rzekomo śmierć ponieść, występuje
są w blasku chwaly. Wszystko
się miało stać na jego rozkaz —
on rozkazał i ludzie poszli na
śmierć. On jednak żyje i to żyje
wcale nieźle, a nawet rozsyła de-
pesze. CesarSKI feldmarszałek pre-
zydent Rzeszy Hindenburg mówił
o niewinności Niemiec, a cesarz
„anioł niewinności” stanął w tej

niemieckiej.

samej chwili przed nim. Z kolei
Vorwärts przytacza dowody świad-
czące o roli, jaką odegrał cesarz
w sprawie wybuchu wojny. Wska-
żując na manifestację na zjeździe
niemiecko-narodowych Vorwärts
stwierdza, że nacjonalści chcą
prowadzić zbliżając się kam-
panję wyborczą pod znakiem
barw wilhelmowskich czarno-biało-
czerwonych przeciwko republi-
kańskiemu barwom czarno-czerwo-
no-złotym, w imieniu monarchji
przeciw republice, w imieniu
mrzonek wojskowych i grózb wo-
jennych przeciwko polityce po-
jednania ludów, w imieniu ducha
tannenberskiego i w stylu tele-
gramów cesarskich. Dobrze, o-
świadcza Vorwärts, walkę tę po-
dejmujemy: oni w imieniu cesar-
za, my—republik. Niech lud za-
decyduje.

Na naszych pograniczach.

Porwanie przez bolszewików oficera polskiego.

Donoszą nam ze Stołpców:
Patrol sowiecki porwał na gra-
nicy naszego porucznika 16 bra-
onu K. O. P. Stanisława Franka.
Dowództwo straży bolszewickiej
przewiozło por. Franka do Miń-
ska. Niewyjaśniono dotychczas
czy por. Frank porwany został

z naszego terenu, czy też poch-
wycony został w chwili gdy pa-
trulując wzdłuż granicy niespo-
dzianie przeszedł na teren so-
wiecki. Starosta pow. Stołpeckie-
go wyjeżdża do stacji Niegorolo-
je dla wyjaśnienia sprawy.

**Aeroplany litewskie wciąż
szybują nad polskim terenem.**

Dnia 20 bm. nad st. Turmony
ukazał się aeroplan litewski,
kierujący się w stronę granicy
sowieckiej.

**Przemysłowcy wzięci w ostre
ognie.**

W nocy z 14 na 15 b. m. An-
toni Parczyński, Bolesław Parczyński
i Grzegorz Gregorowicz, ze wsi
Szalasz, oraz Witold Karzewski
ze wsi Podłomszcze, gm. Tu-
miłowickiej udali się z przemy-
słową sacharyną do Rosji. Na 10
km. od granicy wymienieni zo-
stali zauważeni przez patrol bol-
szewicki, który dał do nich
około 15 strzałów karabinowych,

ranian, Bolesława Parczyńskiego
w bok. Wszyscy przemysłowcy zo-
dali uciec na polską stronę i tu
zostali aresztowani przez poste-
runek w Tuμιłowiczach, który
przekazał ich z aktami do Star-
ostwa. Ranny Parczyński umiesz-
czony został w szpitalu w Głębo-
kiem; stan jego zdrowia obaw
nie budzi.

Śmierć przemysłowca.

W dniu 20 b. m. na odcinku
strażnicy K. O. P. Milcza, gm.
Dolinowskiej, przez pikietę gra-
niczną został ranny Józef Szysz-
ło, m-c wsi Milcza, który usiło-
wał przedostać się do Rosji z
przemysłem. Ranny Szyszło po 2
godzinach zmarł na strażnicy w
Milczy.

Z LITWY.

Stosunki litewsko-niemieckie.

Oficjalny biuletyn litewskiego
ministerstwa spraw wewnętrznych
stwierdza, że stosunki pomiędzy
Litwą i Niemcami są w rzeczywi-

stości znacznie lepsze, niż można
byłoby oczekiwać tego z pozycji
zajętej w stosunku do Litwy przez
niektóre organy prasy niemieckiej.

Z końcem września oczekiwane
jest zakończenie pertraktacji w
sprawie traktatu handlowego i o
ile pertraktacje te zostaną dopro-
wadzone do pomyślnego końca,

**Wiele mówiące oświadczenie litewskie o stosun-
kach z Polską.**

Informacyjny biuletyn biura
prasowego litewskiego minister-
stwa spraw zagranicznych, oma-
wiając polsko-litewskie stosunki
oświadcza: „W stosunkach z po-
lakami można oczekiwać, że nie
pozostaną wcale w tem poło-
żeniu, w jakim znajdują się obec-

a wszelkie są dane ku temu, że
wszystkie dysonanse pomiędzy
Litwą i Niemcami będą zlikwid-
wane.

nie. Być może niedaleki jest czas,
gdy polski ster polityczny zwróci
się w innym kierunku i rząd li-
teński będzie mógł urzeczywistnić
zamierzenia wskazane w rząd-
owej deklaracji. Dobre współzycie,
z sąsiedzami zawsze przynosi ko-
rzyść”.

**Sensacje „Kurjera Porannego” i „Słowa” które
okazały się wymysłem.**

BERLIN, 22. IX. (Pat.) Biuro
Wolffa komunikuje: Warszawski
„Kurjer Poranny” przyniósł dzisiaj
wiadomość, w której stwierdza,
że sprawcy zamachu w Tauro-
gach otrzymali broń z Niemiec
oraz, że pomiędzy zamachowcami
z jednej strony, a wpływowemi

kolami niemieckimi z drugiej,
był zawarty układ na mocy, któ-
rego przysłył litewski rząd lewi-
cowy obietnicę Niemcom daleko-
idące ustępstwa. W niemieckich
kołach miarodajnych stwierdzono,
że wiadomość powyższa jest w
całości dowolnym wymysłem.

**Komuniści z Tyłży przed sądem wojennym
w Kretyndze.**

(Elta). Dowództwo Miasta w
Kłajpedzie donosi, iż 19 b. m.
Sąd Wojenny w Kretyndze roz-
wazył sprawę trzech komunistów
z Tyłży Poehlscha, Schwindta i
Sakautskiego i członka tak zw.
robotniczej partji kłajpedzkiej Di-
dżulisa z Poglegia, oskarżonych o

przymykanie przez granicę do
kraju Kłajpedzkiego bibuly komu-
nistycznej celem podburzenia so-
łeczeństwa litewskiego przeciwko
rządowi. Oskarżony Poehlsch zo-
stał skazany na 6 lat więzienia,
Didżulis — 5 lat i Schwindt oraz
Sakautski na 3 lata.

Ćwiczenia wojskowe szaulisów.

Dn. 18 b. m. w obwodzie Guż
odbyły się manewry marjampol-
skiego i wykowszowskiego odd-
ziałów Szaulisów. W manewrach
brali udział strzelcy piesi, konni
oraz oddziały kulomiotowe. Po

zakończeniu ćwiczeń odbyły się
pokazy akcji armat. Jako delegat
z Kowna, brał udział w manew-
rach szef przysposobienia wojsko-
wego major Karitenas.

Łotwa i Litwa.

Współpracownik „Lietuwy” w
czasie przejazdu przez Kowno z
Genewy do Rygi ministra lotew-
skiego Cielensa, miał z nim roz-
mowę, w czasie której zapytał,
czy ostatnie wypadki w Litwie

nie wpłyną na odciążenie stosun-
ków litewsko-łotewskich.
Cielens oświadczył, że stosun-
ki litewsko-litewskie nie zależą
całkowicie od sytuacji wewnątrz
Litwy i wypadki taurozańskie są
wewnętrzną sprawą litewską.

KRONIKA.

**Rewizja w lokalu komunistycznego pisma biał-
ruskiego.**

Zlikwidowana w początkach
r. b. komunistyczna „Hromada” i
N. P. Ch. w swej agitacji anti-
państwowej posiłkowała się w
pierwszym rzędzie kolportowa-
niem całego szeregu wydawnictw.
Wydawnictwa te konfiskowane
niezależnie przez władze, dzięki hoj-
nym subsydjom bolszewickim,
wychodziły stale w wielkim na-
kładzie.
W akcji wywrotowej „Hroma-
dzie” dopomagało, założone przez
„hromadowców” czasopismo „Na-
sza prawda”. Czasopismo to po-
mimo zlikwidowania „Hromady”
wychodzi nadal konfiskowane
niezależnie przez władze, dzięki
większym nakładzie, przyczem
większa część tego nakładu, roz-
syłana jest bezpłatnie na wieś.

Czyli jak widać z tego faktu,
kierownictwu „Naszej Prawdy”
nie zależy na wydatkach pienię-
żnych za kolportaż.

Tą dziwną i podejrzaną zdo-
nością płatniczą czasopisma „Na-
szej Prawdy” nie łączącej się z
wydawaniem pieniędzy, zaintere-
sowały się władze. Onegdaj do
lokalu redakcji „Naszej Prawdy”
i humorystycznego tygodnika
białoruskiego „Małanka”, wkro-
czyła policja, która zabrała z re-
dakcyj powyższych, księgi ra-
chunkowe i inne dowody rzeczo-
we, na mocy których, będzie
można ustalić źródło tych hoj-
nych, a podejrzanym wpływów
pieniężnych.

Sledztwo w tej sprawie pro-
wadzą władze prokuratorskie.

Wiadomości kościelne.

— **Uroczystości św. Franciszka
w Wilnie.** Komitet uczczenia 700-
setnej rocznicy śmierci św. Fran-
ciszka z Asyżu wydał komunikat,
podając ogólny przebieg uroczy-
stości.

Na zakończenie franciszkań-
skiego roku jubileuszowego od-
będzie się w Wilnie uroczyste Tri-
dium w dniach 2—4 października
r. b., przyczem kazania w tym
czasie wygłoszą oo. Franciszka-
nie—o. Prowincjał R. Gościński i
o. Uljasz.

W niedzielę 2 października o
godz. 1-szej odbędzie się w Sali
Miejskiej wielka akademja ku czci
świętego.

We wtorek 4 października po
niezporach wyruszy uroczysta
procesja pod przewodnictwem
J. E. ks. Arcybiskupa-Metropolity
na górę Trzykrzyską, skąd rzeko-
mo stracono przed zgórą 500 la-
ty pierwszych oo. Franciszkanów
do Wilenki.

Komitet obchodu jubileusz-
owego w Wilnie zwrócił się do
W. W. ks. ks. Proboszczów o la-
skawe zawiadomienie o. Gwardja-
na F. Wilka w Wilnie (ul. Trocka
12) najpóźniej do dnia 1 paździer-
nika o liczbie tych członków III
Zakonu, którzy zechcieliby przy-
być do Wilna na uroczystości.

— **Odezwa do duchowieństwa.**
W związku z uroczystościami fran-
ciszkańskimi, Ordynariat zwrócił
się do duchowieństwa Archidiecezji
Wileńskiej z odezwą, w której
zaczyna, że na zakończenie
700-iej rocznicy błogosławionej
śmierci Ojca Serafickiego odbę-
dzie się w Wilnie uroczyste try-
dium z nabożeństwami i aka-
demją dnia 2, 3 i 4 października
r. b. Poza Wilnem zaś, we wszyst-
kich kościołach parafjalnych ma
się odbyć w niedzielę 2 paździer-
nika suma i nieszpory z wysta-

wieniem Przenajświętszego Sa-
kramentu, podczas sumy kazanie
o św. Franciszku, po nieszporach
„Te Deum”. O ile warunki miej-
scowe pozwolą, należy urządzić
akademie, a przynajmniej odczyt
o św. Franciszku.

— **Przeniesienie ks. Jakowia-
nisa.** Znany ze swych poglądów
antyposkich, zaciekły litwomani
ks. Ambroży Jakowianis, prob-
oszcz parafji Gierwiackiej, na mo-
cy decyzji Ordynariatu przenie-
siony ma być do innej parafji.

Zarządzenie Kurji Arcybisku-
piej uczesioły parafjan, że posta-
nowili utworzyć listę składkę na
budowę Domu Ludowego w Wi-
nie, zaprojektowaną przez J. E.
ks. Arcybiskupa Jajrzykowskiego.

Z miasta.

— **Odjazd ambasadora Laro-
che'a.** Wczoraj wieczorem prze-
jechał przez Wilno udając się do
Warszawy ambasador francuski
w Warszawie p. Laroche. Odje-
dzającego ambasadora zęgnali na
stacji przedstawiciele władz admi-
nistracyjnych i inni.

— **W sprawie nowych linii
autobusowych.** Ruch autobusów
na linii Plac Katedralny—Antokół
dzięki energii naszych władz po-
licyjnych był uregulowany i dzia-
łał sprawnie. Z chwilą jednak
utworzenia linii Antokół — Dwor-
cowej i w kursowaniu autobusów
powstał chaos i odwołujemy się
do władz o wejrzenie w tę spra-
wę, usunięcie usterek następu-
jących: 1) autobusy kursują w
dowolnych odstępach czasu, co
uniemożliwia prawidłową komu-
nikację, 2) interes i czas publicz-
ności jest przez obsługę autobu-
sów lekceważony, gdyż na róż-
nych przystankach są różnej dłu-
gocci czasu postoje co niezawo-
duje przykre w następstwach
spóźnienia. Na każdym kroku wi-
dać, że właściciele nie dbają

Kolejki wąskotorowe.

Szyny, rozjazdy i obrotnice wąskoto-
rowe, wagoniki do robót ziemnych,
zwózki buraków etc. kola stalowe do
wagoników, łożyska, parowozy wąsko-
torowe, lokomotywy benzynowe i t. p.
— dostarcza zaraz z zapasów Firma
Juljuż Weiss, Koleje Polne, Leśne
i Fabryczne we Lwowie, Biura:
Potockiego 26. Składy: Na Bajkach 3—5.
Telegramy Railweiss Lwów, Telefon
2—59, 10—91, 10—92, 34—27. 455—1

wcale o publiczność, a tylko o
własną kieszeń.

Z kół czytelników naszych
zwracają uwagę, czy nie byłoby
wskazaniem, że względu na wielką
ilość kursujących autobusów
przez Plac Katedralny, skierowa-
nie powyższej linii przez ulice:
Holenderską, Filarecką, Popowską,
Zarzeczną, Młynową, św. Anny,
Królewską i dalej już ustaleniami
ulicami, przez co nastąpiłoby po-
łączenie komunikacji autobusowej
z bardzo zaludnioną dzielnicą Zar-
zecze i przyniosłoby korzyść
materiałną przedsiębiorstwu auto-
busów.

— **Zarząd Kasy Chorych m.
Wilna** na posiedzeniu w dn. 20
b. m. zatwierdził, in. następujące
sprawy: zatwierdził wnioski Kom-
isji Świadczeń w sprawach:
zwiększenia ilości dotychczas za-
kontraktowanych miejsc uzdrowi-
skowych dla chorych gruźliczych
w sanatorium Kas Chorych w
Worochie do 8-miu i w Sanato-
rium Twa „Toz” w Wilnie—do
7-miu oraz zakontraktowania 5-ciu
miejsc w Szpitalu Klimatycznym
w Zakopanem wzgl. w Sanato-
rium w Rabce; zaproszenia od dn.
1.X. b. r. d-ra J. Pióro (choroby
kobiece) i dr. Bikusówny (chor.
dziecięce) do pracy w Przycho-
dni na Antokolu z chwilą otwarcia
tam gabinetów tych specjalności
oraz zaproszenia od 1.X. b. r.
d-ra Tarasiewicza w charakterze
lekarza rejonowego na rejon XI
(N. Świat); wysłuchał sprawozda-
nie p. o. Lekarza Naczelnego o
wynikach skierowania chorych ka-
sowych do lekarzy specjalistów
przez lekarzy internistów.

Sprawy administracyjne.

— **Konferencja.** Wczoraj po-
wracający do zdrowia wojewoda
p. Raczkiewicz odbył krótką kon-
ferencję z bawiacym w Wilnie na
inspekcji Głównym Inspektorem
Pracy p. Klottem.

Sprawy wojskowe.

— **Inspekcja garnizonu.** Prze-
bywający w Wilnie dowódca Kregu
Korpusu Nr. III gen. Litwino-
wicz przeprowadził w dniu wczoraj-
szym inspekcję garnizonu m.
Wilna, oraz jednego z pułków
piechoty. Wyjazd gen. Litwinowi-
cza do Grodna nastąpi prawd-
opodobnie w dniu jutrzejszym.

Sprawy miejskie.

— **O stan sanitarny wybrzeża
Wilji.** Już dn. 17 czerwca r. b.
urząd wojewódzki zwrócił się do
Magistratu w sprawie doprowa-
dzenia do należytego stanu sani-
tarnego wybrzeża rz. Wilji u wy-
lotu ul. Podgórznej, zalecając mi-
ędzy innymi zasypanie piaskiem
względnie odarnowanie brzo-
wki rzeki przy ul. Podgórznej, a
w szczególności zwożenia uprzed-
nio śmieci i odpadków.

Ze względu na to, że, chociaż
od czasu interwencji Województwa
upłynęło już zgórą 3 miesiące,
a Magistrat nie dał dotąd odpowie-
dzi, jak zatwierdził niecierpiącą
zwłoki sprawę. Województwo za-
żądało by konkretne rezultaty by-
ły przedstawione do dn. 26 m. b.
(r.)

— **Przeróbka gmachu teatral-
nego na Pohulance.** W roku ubie-
głym komisja sanitarno-techniczna
przy Okr. Dyrekcji Robót Pub-
licznych przed otwarciem teatru
Wielkiego na Pohulance zarządził,
by kierownictwo zespołu „Redu-
ty” wykonało niezbędne przeróbki.

Tymczasem, jak stwierdziło
dochodzenie policyjne, dotychczas
żądań wskazanych nie wykonano,
a na monit udzielony, sekretarjat
zespołu odpowiedział, że na mo-
cy porozumienia wymagania kom-
isji sanitarno-technicznej miał
dokonać Magistrat.

Wobec zbliżania się nowego
sezonu teatralnego, Województwo
zwróciło się do Magistratu, by
przed rozpoczęciem przedstawień
w gmachu na Pohulance t.j. naj-
dalej do dn. 1 października prze-
prowadzone były wszystkie wska-
zane przez komisję zmiany. (r.)

— **Bezpłatna dezynfekcja miesz-
kań.** Wydział Zdrowia wojewódz-
twa wileńskiego wysłał okólnik
do wszystkich powiatowych, miej-
skich, lekarzy, by w razie ujawnie-
nia choroby zakaźnej, lub skon-
statowania objawów zbliżonych
przeprowadzali przymusową bez-
płatną dezynfekcję wszystkich
mieszkań leżących w bezpośred-
nim sąsiedztwie domu zakaż-
nego. (z.)

— **Magistrat a „Reduta”.** W
związku z przejęciem przez mie-
sto na własność gmachu teatru
Wielkiego przy ul. Pohulance, Ma-

gistrat zwrócił się do kierownictwa
zespołu „Reduta” o przedstawie-
nie szczegółowego planu prac za-
mierzonych w roku następnym
1927/28. (r.)

— **Obfita korespondencja ma-
gistracka.** Wobec bardzo ożywi-
wej korespondencji, jaką Magi-
strat prowadził, prezydent miasta
zwróciło się do Ministerstwa Poczt
i Telegrafów o zezwolenie prze-
jęcia na opłatę ryczałtową.

W motywach Magistrat wska-
zuje na znaczne trudności i nie-
produkcyjną stratę czasu przy
zakupywaniu i naklejanju znaczków
pocztowych i prowadzeniu
rachunkowości. (r.)

— **II gi kurs pożarniczy.** Z
dnem wczorajszym rozpoczął się
drugi z kolei kurs pożarniczy dla
naczelników ochotniczych straży
pożarnych i ich zastępców z te-
renu całego województwa wileń-
skiego.

Na kurs ten będzie tym razem
uczęszczało 20 osób.
Kierownictwo kursu, który
trwać będzie do dn. 30 m. b., ob-
jął inspektor wil. straży ogniowej
p. Dalstedt. (r.)

Sprawy rolne.

— **Przedłużenie umowy zbio-
rowej.** Okręgowy Inspektorat Pra-
cy w Wilnie zwrócił się do zain-
teresowanych stron: związku zie-
mian i związków zawodowych ro-
botników rolnych celem przedłu-
żenia obowiązujących na terenie
województwa Wileńskiego umów
zbiorowych rolnych. Przedłużenie
miałoby nastąpić na przeciąg
1 roku, z wyjątkiem powiatu
Osmańskiego, gdzie umowa zbio-
rowa obowiązuje do dnia 1 marca
1928 r. (z.)

Osobiste.

— **Wszystkim osobom, które
w czasie mej choroby udzieliły
mi swej skutecznej pomocy i i
życzyliwej opieki, a mianowicie
p. p.: prof. dr. Aleksandrowi Janu-
szkiewiczowi, prof. dr. Korne-
lowi Michejdzie, lekarzom ppłk.
dr. Józefowi Bohuszewiczowi,
dr. Helenie Maciejewskiej, dr.
Sergiuszowi Małafiejewowi— oraz
p. p. Siostrom, a w szczególności
adjuktowi Kliniki Chirurgicznej
U. S. B. dr. Józefowi Tymiańskie-
mu za pomyślnie przeprowadzenie
zabiegów chirurgicznych i wyjąt-
kowo pieczołowitą opiekę, skła-
dam niniejszym wyrazy serdecznej
wdzięczności.**

Władysław Raczkiewicz
Wojewoda Wileński.

Sport.

— **Pokaz lotniczy na Porubanku.**
Celem ułatwienia szerszej pu-
bliczności dojazdu na lotnisko na
Porubanku na organizowany w
sobotę 24 września „Pokaz lotni-
czy” uruchomiony zostanie w tym
dniu specjalny pociąg.

Odjazd z Wilna na Porubank
o godz. 12 m. 15 — powrót z Po-
rubanka o godz. 16.

Z życia stowarzyszeń.

— **Kursa Obrony Przeciwwa-
zowej.** Zarząd Wileńskiego Okręgu
Czerwonego Krzyża Polskiego
chcąc przygotować jaknajwiększą
ilość ludności cywilnej do Obrony
Przeciwchemicznej na wypadek
wojny otwiera z dniem 1.X. r. b.
kurs Obrony Przeciwważowej przy
Zarządzie Wileńskiego Okręgu
Czerwonego Krzyża Polskiego.

Zapisy na powyższy kurs
przyjmuje Zarząd Wileńskiego
Okręgu C. K. P. ul. Zawalnia Nr. 1
w godzinach urzędowych od 10-tej
do 13-tej i od 18-tej do 20-tej za
wyjątkiem niedziel i świąt do dnia
30.IX włącznie.

Kurs z praktycznymi zajęciami
będ

Z KRAJU.

Otwarcie wystawy rolniczo-handlowej.

Dnia 18 b.m. w B. Dworze pod lwiecem nastąpiło otwarcie wystawy rolniczo-przemysłowej.

Dzięki dobrym pracom organizacyjnym wystawa prezentuje się nieźle. Wielką ilość eksponatów rolniczych wystawili właściciele zarówno drobnej jak i większej własności.

Z posiedzenia rady m. Trok. Na ostatnim posiedzeniu nowoobranej rady m. Trok, między innymi uchwalono wystąpić do władz z prośbą o przeprowadzenie odnogi kolejowej do Trok od stacji Leśna.

Pozatem postanowiono zaciągnąć w Banku Gosp. Kraj. długoterminową pożyczkę w kwocie 40.000 zł. na regulację oraz spraw majątkowych miasta.

W końcu zebrania zaprojektowano, by w mieście urządzić chodniki cementowe, na co ma być zaciągnięta krótkoterminowa pożyczka w kwocie 5.000 zł.

Zabrukowania Olkienik i Wornian. W Olkienikach i Wornianach przystąpiono do przebrukowania miasteczka.

Przed nowymi wyborami do rady m. Mejszagole. Dziś wydane zostanie zarządzenie władz w sprawie powtórnych wyborów gminnych w Mejszagole.

Wybory do zebrania gminnego przypadają na 9 października zaś do rady gminnej na 30 tegoż miesiąca.

Na przewodniczącego komitetu wyborczego powołano p. Bolesława Łutwicę, referenta starostwa Wil. Trockiego.

Objazd ze sztuki „Bitwa pod Raclawicami.“

Po raz pierwszy Wilejka oglądać będzie widowisko na wolnym powietrzu. Na świeżo wybudowanej scenie odegrana zostanie po raz pierwszy sztuka Anczyca p.łt. „Kościuszko pod Raclawicami“ w całej swojej osnowie.

Widowisko to zorganizował i wykona zespół Teatru dramatycznego „Lutni Wilejskiej“, znaney nam już ze swego objazdu po powiecie z „Chatą za wsią“, przy łaskawym współudziale Szkoły Podoficerskiej III Brygady K. O. P. w Wilejce, dzięki ofiarności i uprzejmości Dowódcy III Brygady K. O. P. JWPana Pułkownika Skorobohaty-Jakubowskiego.

Główna pochwała inicjatywy Zarządu „Lutni“ spotka się zapewne z wielkim zainteresowaniem i uznaniem Szanownego Społeczeństwa miejscowego tem więcej, że wykonanie tak pięknego i trudnego zadania dzieła pochłonięto niemało trudu i poświęcenia całego czcigodnego zespołu dramatycznego. Szczęść Wam Boże.

Reżyserję sztuki objął kierownik dramatyczny „Lutni“ p. Witold Sielicki, nauczyciel szkoły powszechnej w Wilejce. Praca jest już na ukończeniu i wystawiona będzie po raz pierwszy, jako premiera w Wilejce w dniu 2 października b. r., następnie zespół objeżdża: Mołodeczno, dnia 9X b. r., Kraśne 16X b. r., Budslaw 23X b. r. i Raków 30X b. r.

P. wójt i tydzień L. O. P. P. w Mikołajewie.

Zwycząm trzech lat ubiegłych i w tym roku L. O. P. P. urządziła w całej Rzeczypospolitej t. zw. „IV tydzień lotniczy“ L. O. P. P. 4—11 września.

Któż ma się zająć akcją propagandową, a zebraniem choćby najmniejszych kwot na L. O. P. P. w głuchych zakątkach naszego województwa? Zdaje się, że obowiązkiem ten spoczywa na nauczycielstwie, urzędach gminnych i policji. I tak dzieje się wszędzie, lecz nie u nas w Mikołajewie. Praca na cele L. O. P. P. nietylko, nie doznaje poparcia ze strony urzędu gminnego, ale jest paraliżowana, przez różne, dziwne i napraw-

dę obrażające każdego polaka, postępowanie.

Ponieważ w tym roku tydzień lotniczy zorganizowany był znacznie wcześniej, więc naprędce garstka pp. nauczycielstwa przyszykowała przedstawienie, które odbyło się w dniu 17 b. m. w lokalu Szkoły Powszechnej w Mikołajewie. Odegrano dwie jednoaktówki: „W starym piecu djabeł pali“ kom. i „Gogo—Nie mów hop, aż przeskoczysz“ kom. Oprócz tego urządzono po przedstawieniu zabawę taneczną. Jak to wszystko wyglądało? Zobaczymy!

Ponieważ law w sali niema, więc urząd gminny miał dać konia i przewieźć lawę i taboretki z gminy do szkoły, jednakże koń ten gdzieś został wysłany i law niema. Publiczność się zbiera i widzą, że nic w sali niema rozchodzi się do domów. Dopiero udeło się złapać jakiego przejeźdnego konia i przewieźć te pożądane lawy. Odbyło się przedstawienie, po którym nastąpiła w programie zabawa taneczna. Ponieważ zabaw w szkole urządzić nie wolno, więc umówione było, że odbędzie się ona w urzędzie gminnym.

Lecz cóż się dzieje? Ludność przechodzi do gminy, a p. wójt zamknął salę na klucz i poszedł sobie spać. Publiczność zaczyna szemrać.

Wreszcie jakoś tam udało się cośkolwiek w rodzaju zabawy urządzić w poczekalni gminnej, większość jednak publiczności rozeszła się do domów klnąc i zło-rzecząc.

Byliśmy zadowoleni, gdy się to wszystko skończyło jakby jakiś ciężar spadł nam z piersi, bo czuliśmy z nas złośliwiec czy na sobie publiczności. Wszelka więc praca w takich warunkach jest niemożliwa i dopóki urząd gminy nie zmieni dotychczasowego postępowania, zdaje się, że nic zrobić nie będziemy mogli.

Zawierucha. Organizacja pomocy weterynaryjnej w gminach.

Sejmik Wileńsko-Trocki zgodził się przyjąć z pomocą gminom angażując do pracy felczerni weterynaryjnych. Dotychczas bowiem w gminach pomocy wetery-

naryjnej udzielają na tak zw. dogładach bydła, osoby w tej dziedzinie przeważnie niewykwalifikowane.

Pożyczka sejmikowi Wileńsko-Trockiemu.

Bank Gospodarstwa Krajowego wydał Sejmikowi Wileńsko-Trockiemu krótkoterminową pożyczkę na zasilenie budżetu, w wysokości 32 tys. złotych. Pożyczkę ten bank potrąci, z przyobiecanej sejmikowej długoterminowej pożyczki, w wysokości 200 tys. złotych.

Organizacja „Opieki nad matką i dzieckiem.“

Wkrótce staraniem Sejmiku Wileńsko-Trockiego zostanie otwarta w Bezdanych stacji „Opieki nad matką i dzieckiem.“

Obecnie przeprowadzony jest remont przeznaczony na ten cel budynku z chwilą uruchomienia tej stacji, w powiecie Wileńsko-Trockim będą dwie stacje „Opieki nad matką i dzieckiem.“ Jedna istnieje już w Mejszagole.

NADESLANE.

Propaganda zdrowia. Jest rzeczą niewątpliwą, że z największą nawet nateżeniem prowadzona walka z chorobami zakaźnymi, społecznymi, zawodowymi, opierającymi się z sobą zawsze ofiarą w ludziach, że wydawana na tę walkę przez rząd i samorządy sumy, że wszelkie przepisy prawne, wszelkie kary nakładane na ludność za uchylenie się od tych przepisów, stanowią jedynie półśrodki, które nigdy nie odnoszą pożądanego skutku, jeżeli do walki tej nie stanie całe społeczeństwo.

I nie słusznieszego. Jeżeli się pragnie bowiem osiągnąć wyniki praktyczne w jednej z najważniejszych dziedzin życia człowieka, mianowicie w dziedzinie jego zdrowia, trzeba przedewszystkiem podjąć akcję w kierunku uświadomienia go.

Człowiek chętnie i rozumnie sprawni nadzór nad swym zdrowiem, o ile uprzednio uświadomiony przekoński się o celowości narzuconych mu praw życiowych i zdobył zaufanie do tego, co ma

czynić. Sam przymus urzędowy nie przekański dotychczas nikogo. I dlatego uświadomienie ludności winno być ujęte w właściwe ręce, winno obejmować możliwie najszersze warstwy społeczne, musi przed oczyma tych mas w sposób obrazowy przedstawić wszelkie niebezpieczeństwa grożące zdrowiu oraz środki, mające na celu obronę lub walkę z tem niebezpieczeństwem.

Słusznie więc narzuca się pytanie, komu przypaść winna w udziale rola prowadzenia tej propagandy, kto ma stanąć na czele rzecznictwa ochrony tego zdrowia w kierunku uświadomiania?

Ze uświadomienie leży w interesie przedewszystkiem większych grup społecznych, jakimi są np. Kasy Chorych, tego nawet dowodzić nie potrzeba. Im większe bowiem będzie uświadomienie tych grup, im lepiej i jasniej przedstawię będą wszystkie szkodliwości, wynikające z pracy zawodowej, z zlego i niewłaściwego odżywiania się, z zatrucia się alkoholem i t. d., tem łatwiej można będzie uniknąć chorób, tem mniej będzie chorych, tem wydajniejszą będzie gospodarka Kas Chorych, tem wydajniejszą mogłyby być pomoc, udzielana rzeczywistocie chorym.

Drugi tego uświadomiania bywają rozmaite, nie wszystkie one jednak w równym stopniu prowadzą do celu. Ani żywe słowo, ani plakat drukowany, czy ulotki, zazwyczaj nie czytane, nie potrafią tak dobitnie przemówić do obojętnej i sumienia każdego, tak rozumnie obudzić świadomość zła, jak odpowiednio tablice rozumowane, ilustrujące wyjęte z życia codziennego sceny, zbiór których wyd. T-wa „Kados“ w Warszawie był demonstrowany z wielkim powodzeniem na ostatniej wystawie Sanitarnej-Higienicznej w Warszawie. Poczekalnicy Kas Chorych odwiedzane codziennie przez całe rzesze interesantów wyuczających na załatwienie spraw swoich, jak nie można lepiej nadają się do utworzenia z nich życia i propagandy higieny przez wywieszanie w nich całego szeregu tablic uświadomiałających, obrazujących życie prawidłowe i szkodliwości, grożące człowieko-

wi na każdym kroku, które niewątpliwie cel swój osiągną z największą korzyścią dla Kas Chorych, zawsze dbających o stan zdrowia swych ubezpieczonych. Oczywiście dla celów propagandy zdrowia wśród szerokiej ludności powołane są nie tylko Kasy Chorych. Obowiązek ten obciąża również wszystkie zakłady naukowe, zarządy kolejowe, związki zawodowe, zakłady przemysłowe i fabryczne, które w równym stopniu dbać winny o zdrowie swych wychowawców i pracowników, od zdrowia których i dzielności pracy zależy ich własny dobrobyt oraz dobrobyt całego Państwa Polskiego.

Wdzięczne pole dla swej pracy propagandowej mogą w tablicach tych uświadomiałających znaleźć również lekarze powiatowi, miejscy. Dr. R. N.

G I E Ł D A.

WARSZAWA, 22.IX. (Pat.) — Dolar 8,91—8,93—8,89. Holandia 358,55—359,45—357,65. Londyn 43,51—43,63—43,40. Nowy-York 8,93—8,95—8,91. Paryż 35,09—35,19—35,00. Praga 26,51—26,57—26,45. Szwajcaria 172,47—172,90—172,04. Wiedeń 126,06—126,37—125,75. Włochy 48,78—48,90—48,66.

Papiery procentowe: dolarówka 59,20, 8% pożyczka konwersyjna 99,50, pożyczka dolarowa 84,00, pożyczka kolejowa 102,50, 5% konwersyjna 62,00, konwersyjna kolejowa 58,00, 8% listy zastawne Banku Gospodarstwa Krajowego i Banku Rolnego oraz obligacje Kom. Banku Gospodar. Krajowego 92,00, 4 1/2% ziemskie 56,25—56,75—56,65, 8% warszawskie 73,75—74,50, 5% warszawskie 62,50, 8% m. Kalisza 65,00, 4 1/2% warszawskie 59,00.

PORADY KOSMETYCZNE

— Pannie Gieni. Pielęgi są istotnie klęską dla młodych panienek — nieludno jednak o radę. Wystarczy mieć się stałe mydłem Formolowym Wiedarskiego, oraz stosować rano i wieczór Cosmopolia. Pielęgi znikną w krótkim czasie i będzie mogła P. cieszyć się znakomitą cerą. Gdyby P. nie dostała w aptece, lub w składzie żytych artykułów, trzeba zgóry wpać za Cosmopolis 2,50, a za mydło 2 Zł. i zażądać sprowadzenia.

MIĘJSKI KINEMATOGRAF KULTURALNO-OSWIATOWY

Dziś będą wyświetlane 1) „PODRZUTEK“ dramat w 6 aktach. 2) „KRÓL OPIUM“ dramat w 6 aktach. W poczekalni koncerty radio. Orkiestra pod dyrekcją Kapelmistrza p. W. Szczepańskiego. Początek seansów: w niedziele, soboty i święta od godz. 4, w dni powszednie od g. 5 m. 30. Cena biletów: parter 60 gr., balkon — 30 gr. Ostatni seans o g. 10.

PRZEDSTAWICIELSTWO Techniczo-Handlowe G. PIOTROWSKI Firma założ. w Wilnie w r. 1904. Rach. czek. w P. K. O. № 80158. Do Sfer Budowlanych i Przemysłowych. Posiadając szereg zastępstw pierwszorzędných krajowych wytwórni materiałów budowlanych i związanych z budownictwem technicznych i chemicznych tudzież nowości w powyższym zakresie, wszystkie zaś artykuły w gat. wyborowych i po cenach fabrycznych, dostarcza firma wszystko, co do budowy potrzeba, zaczynając od cegły i wapna, a kończąc na artykułach zdobnicztwa budowlanego.

NAUKA CHCESZ OTRZYMAĆ PISADE? Musisz ukończyć kursa fachowe korespondencyjne prof. Sekulowicza, Warszawa, Żora-wicza 42. Kursy wychוצją listownie: buchalterji, rachunkowości, kupieckiej, korespondencji handlowej stenografji, nauki handlu, prawa, kalfigrafji, Świąciańskiego, Miedrzyckiego, Orańskiego, Mopskiego, Stoleckiego, Trańskiego, Różankowskiego, Brasławskiego, Smorgońskiego, Uszańskie, Oszmiańskiego, Lawaryskiego, Olkienickiego i innych.

OGŁOSZENIE. Wykaz jednostek licytacyjnych, warunki przetargowe, szematy umów i ofert są do przedzielenia w godzinach urzędowych w D. L. P. w Wilnie, pokój Nr. 7. Dyrekcja Lasów Państwowych w Wilnie.

DRZEWKA OWOCOWE WŁAS. SZKÓLEK dostosowane do klimatu i gleby Wileńszczyzny poleca 160-2 K. WELERA Wilno, ul. Sadowa Nr. 8. Cenniki na żądanie wysyłamy bezpłatnie.

RADIO T-wo Radio-Techniczne „ELEKTRIT“ Wilno, ul. Wileńska 24. — Telef. 1038. Poleca wykwintne odbiorniki i wszelkie akcesoria na dogodnych warunkach spłaty NAJPOWAZNIEJSZA FIRMA RADJOWA NA KRESACH. Oddziały: Wolkowsk, Zamkowa 9. Składy wyrobów: Lida, ul. Suwalska 65, Głębokie ul. Zamkowa 29.

RÓŻNE

PERLMUTTERA ULTRAMARYNA jest bezwzględnie najlepszą i najwydatniejszą farbą do bielizny, wapna i celów malarskich. Oznaczona na wystawach w Brukseli i Medjoianie złotymi medalami. Wszędzie do nabycia.

Znany strolcziel fortepianów A. Pacewskiego powrócił. Przyjmuję strojenie, reperację i odnowienie fortepianów, pianin, fisharmonji i innych muzycznych instrumentów, ul. Portowa Nr. 14. 1985—2

Francuski doskonały. Wszystkie klasy za pokój w śródmieściu. Ul. Zyguntowska 12—2 2212—1

Obiady z trzech dań niedrogo zdrowe, w prywatnym domu. Tatarska 17 m. 3 front. 2204—1

Nowy „Okazja“ Sklep Sw. Janka № 8 Kupno i sprzedaż rozmaitych rzeczy. Szacunek i rzetelność. Kupno kwit. lombardowych. 2238

Do sprzedania rasowe kaczk Rucińskie oraz przyjmując się zamówienia na koguty Wandyoty biały i czarny, Langshany i krótki młode obryzmy Belgijskie. Dowiedz się Królewska 5 m. 3 między 2—3 2225—1

Z powodu wyjazdu do sprzedania 2 ule silnych pszczoł. Tamże do wynajęcia mieszkanie z 2 ch pokoi i kuchni z ka-walki-m ogródka w Krolewskim. Turgejska 22 r. przy Ofiarnej 2—1 m. 3. 2244—2 Po ukończeniu dyplomu. 1779

Zguby Zgub. zaświadczenie poborowe wyd. przez Komisję Poborową na imię Edwardsa Redlina, sam. przy ul. Krótkiej 1 un. się. 2294

Zgub. paszport oraz pozwolenie na broń wyd. przez Komisarza Rządu na imię Adama Brzozowskiego, zam. Sygnaliowa 16 un. się. 2245

Zgub. dowód osobisty wyd. przez Komisarza Rządu, legit. Pośredn. Pracy, kalendarzyk obiadowy na imię Dąbrowskiej Karoliny, zam. przy ul. Brzoska 1 un. się. Znalazcy wynagrodzenie. 2231

DRU-KARNIA i INTROLIGATORNA „DZIENNIK WILEŃSKI“ Wilno, ul. Mostowa № 1. Tel. 12-44 Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie drukarni i introligatorstwa wcho-dzące. 2231

Hygiena i pomoce szkolne!!! Już wyszły z druku najnowsze tablice poglądowe z dziedziny higieny w języku polskim: gruźlica, alkoholizm, plebierstwo, sport, ratownictwo, choroby zawodowe, pasorzyty, choroby weneryczne i inne tablice anatomiczne. Modele anatomiczne, mufaże. Gabinet fizyczny i chemiczny. Mikroskopy. Latarnie projekcyjne. Epidjaskopy. Kinematografy najnowszej konstrukcji. Najnowsza mapa Polski prof. Smoleńskiego naszego wydawnictwa zatw. w r. b przez M. W. R. i O. P. SZCZEGÓLNE OFERTY NA ŻĄDANIE. Dla Szkół i Kolek Oświatowych — rabat. Wszelkie zamówienia kierować do firmy „KADOS“ Warszawa, Ś-to Krzyska 1—3. 2051

KUPNO Kupię lustro-trempo w dobrym stanie. Oferty skierować: Pilsudskiego 24—21, 2240—1

Motor ropowy od 2 do 4 KM używany w dobrym stanie kupię. Począ Dąbrowskiej skrzyżnika pocztowa Nr. 21. 458

LEKARZE Dr. POPILSKI Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od godz. 10 do 11 i od 5—7 p.p. W. Pohlankana 2, róg Zawalnej. W.Z.P. 1

Dr. Blumowicz Choroby weneryczne i syfilis i skórne. Ul. Wielka 21, (Tel 921) Od 9—1 i 3—8. W.Z.P. 63.

Dr. Leon Ginsberg CHOROBY WENERYCZNE, SKÓRNE. Ulica Wileńska Nr. 3. Tel. 567. Przyjmuje od 8/2—1 i 4—8. W.Z.P. 29

Dr. Sz. Berensztejn Choroby skórne, weneryczne i moczopłucne. Przyjmuje 9—1 i od 4—8 pop. ul. Mickiewicza 28 — 5. W.Z.P. 39

Lek. Dentyści Lek. dentysta Marja Ożyska-Smolka Choroby jamy ustnej, Plombowanie i usuwanie zębów bez bólu. Porcelanowe i złote korony. Sztuczne zęby. Wojskowym, urzędnikom i uczącym się zniżka. Ofiarna 4. W. Z. P. 3

Mieszkanie i pokoje Pokój do wynajęcia frontowy umebłowany, Archaniejska 7, m. 2. 2232

Gotówka Gotówkę lokujemy dogodnie na oprocentowanie Dom H.-K. „Zachęta“ ul. Gdańska 6, i piętro telefon 9-05.

Kawiarnia-Mleczarnia (z piecem cukiernym). Odstąpię z powodu wyjazdu. Adres w Adm. Dz. Wil. 2235—2

Sklep do odnawiania mieszkaniem od zaraz Teatralna 5—9. 2243